

A nemzet cselekvője – sors és fordulat*

Emlékezés Juhász Györgyre – a beszélgetőtárs Molnár Pál

„Évekig kilincselte a lemészárolt délvidéki negyvenezer magyar emlékére állítandó budapesti emlékmű ügyében. Számolt, rajzolt, töprengett és összegzett az elszakított magyar nemzetrészek utolsó életmentő lehetőségeit kínáló autonómia-konceptiójának kialakításához – írta Juhász Györgyről, a nemrég váratlanul elhunyt hungarológusról Domonkos László újságíró.

Szerkesztő úr, Juhász György nem „csak” szellemi teljesítményével, hanem szorgalmával és bátorságával is hiányozni fog a hazai magyar szellemi életből. Önnek mit jelent egy barát erőt adó kisugárzásának váratlan elvesztése?

– Egy régi barát erőt adó kisugárzásának elvesztése mindig azt is jelenti, hogy ilyenkor kicsit mindig mi is meghalunk vele. A mondás, miszerint az ember valahányszor átmegy a trianoni határon, mindig meghal egy kicsit, így és ekképpen transzponálható az olyan veszteségekre, amelyeket nem fed le a kifejezés, hogy „pótolhatatlan” meg „felmérhetetlen” meg ilyesmik. Gyuri egyszer, közös idős barátunkat és harcostársunkat, a 75 éves Bíró Zoltánt köszöntve azt írta kettőnk barátságáról, kicsit olyan, mint Lezsák Sándor és Bíró Zoltán barátsága: nemcsak régi és sok-sok gondon-bajon általment, de harcokban edződött is...

– Az Aracsot, az Aracsot ne hagyjátok! Ez volt Juhász György – sok közül – egyik fontos intelme. Mintha a templomot s az iskolát együtt féltette volna, s valóban: a gyönyörű magyar templomrom és a folyóirat egyként fontos a magyar jövőnek. Mit tehetünk azért, hogy a pár hónappal ezelőtt még a Hitel MOM-beli estjén a magyar autonómiákról elmélyült és fájdalmasan realista előadást tartó Juhász György Aracs-intelme Csíkszeredától Chicagóig minél több magyarhoz eljusson?

– Éppen Gyuri kutatásainak, kitartó küszködéseinek szívóssága győzhet meg bennünket arról, hogy akár folyóiratok sorsáról, akár az elszakított területeken élő magyar közösségek sorsának más, az autonómiát – és egyáltalán: az életet! – jelentő vetületeiről van szó, „mégis, mégis fáradozni kell”. Gyuri sokat emlegette a nemzetstratégiai célok és külpolitika „összjátékának” elengedhetlenségét – igen, nem kell hagyni. Így, szó szerint. Ahogyan az Tompa László Lófürösztés című kiváló versében van: „Szorítsad, Imre!” és „Ne hagyd magad, Áron!”... Imre szorítsa – Áron pedig nem hagyja – ne hagyja! – magát...

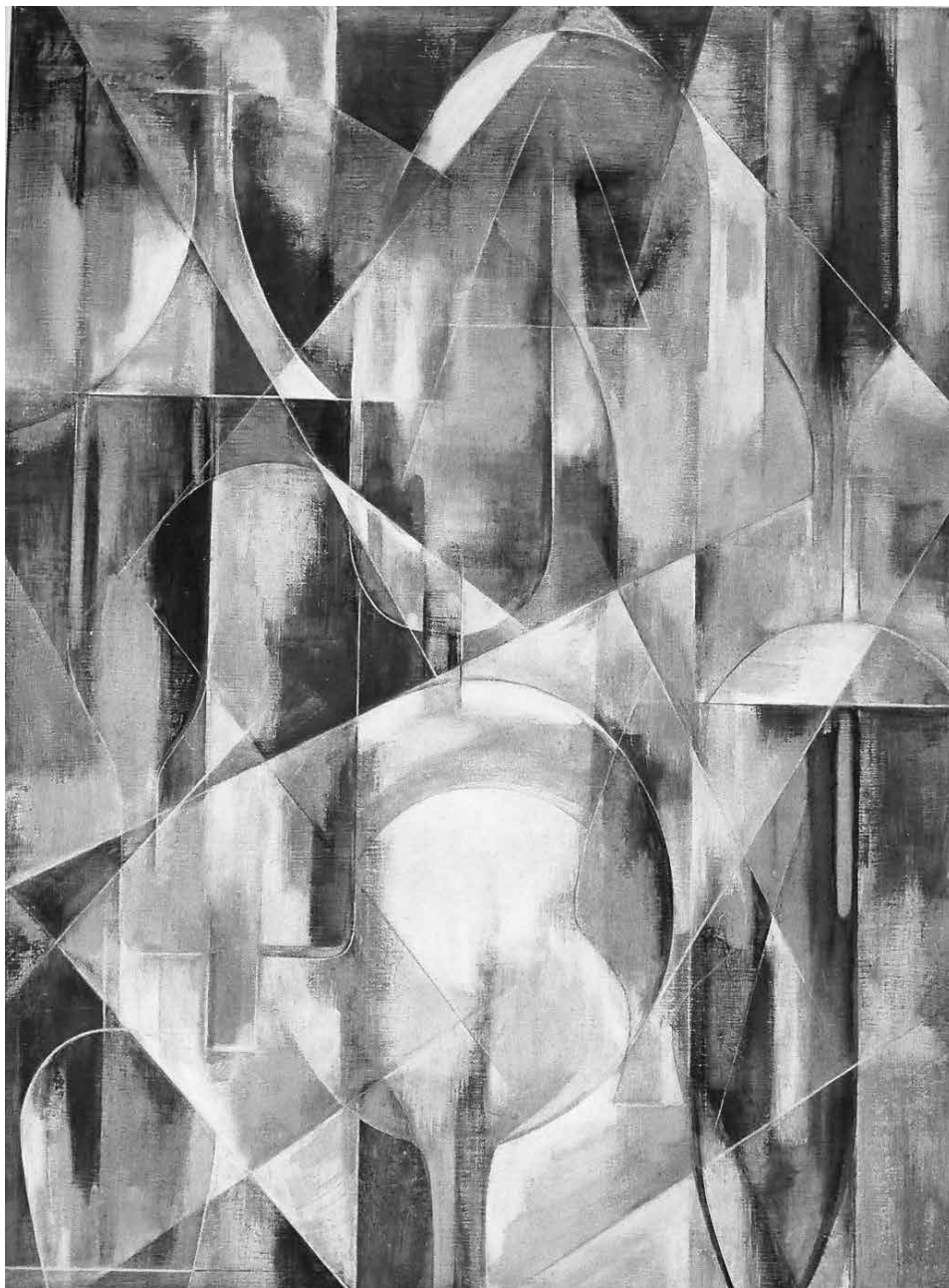
– Bő évtizede Juhász György vitte ki a Balassi Bálint-emlékkardot Rómába, a kitüntetett olasz poéta, Armando Nuzzo szülővárosába. Vitte a fegyvert kocsijában, megküzdött az értetlen olasz vámosokkal, s teljesítette a feladatot, noha pontosan akkor még nem tudta, mi is a Balassikard, de azzal tisztában volt, hogy nemes magyar úgyról van szó. Maga a Balassi-kard szervezője is csak évtizeddel később – tőle magától – tudta meg, hogyan került ki a szablya a napfényes Itália fővárosába. Az ilyen, látszólag apró, de nagyon is fontos epizódok hogyan jellemzik Juhász György nemzetszolgálatát?

– Ebből a „kardkivitel”-példából pontosan rá lehet ismerni a „juhászgyuriságra”. Azt hiszem, a nemzeti ügyek szolgálatában ez a robotos mi volt, ez a páratlan hűség, dac, akaratérv és kitartás az a „népi-nemzeti eszme”-talapzaton álló kristálypalota, amelynek megléte miatt becsülte őt Bíró Zoltán éppúgy, mint Pozsgay Imre, Hornyik Miklós éppúgy, mint Lóránt Károly, Csoóri Sándor ugyanúgy, mint Sára Sándor, Makovecz Imre vagy Kahler Frigyes. Kevesen ismerték annyira a dél-

szláv világot és a délvidéki magyarságot, mint ő – de ezekből az ismeretekből ő mindig egyetlenegy érdemi, lényegi következtetésre fűzött fel mindig minden tapasztalatot, ismeretet – mit, hogyan és mennyire tud mindez az egyetemes magyarság, a haza, a nemzet – a fajtánk – javára-hasznára lenni. Kevés emberre illik annyira, amit Csoóri Sándor, összekapcsolva Csokonait és a Csokonait megíró

Németh Lászlót, így jellemzett: „...egyszerre volt a világ dolgai fölött álló, nagy műveltségű gondolkodó és minden magyar előrehaladásáért térden csúszkáló lakáj. Ez a meghatározó az ő magyarságában.” Ez bizony.

**Megjelent a Présház című internetes hírportálon 2017. május 13-án.*

Üvegvilág